

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Laptulajdonos a CORVIN Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timisórai törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség lapja

A németek visszafoglalták Zsitomir városát

Daily Mail: A németek az Égei-tengeren megmutatták, mily erőket vehetnek harcra, hogy hatást gyakoroljanak Törökországra és a Balkánra
Algírban jóváhagyták Cairoux megoldási javaslatát a libanoni viszály ügyében

A távirati irodák legújabb jelentései kiemelik, hogy a keleti arcvonalon immár hónapok óta folyó mozgó háborút az elmúlt héten a szeptember nagy támadásaival szemben fegyelmezett német ellenintézkedések eredményessége jellemezte. A nagy küzdelem még nem érte el tetőpontját, mindkét részről újabb nagy erőket vetnek be harcra és újabb tartalékokat vonultatnak fel.

A Führer főhadiszállásának legújabb híjelenlése közli, hogy a néhány nappal ezelőtt orosz kézre került Zsitomir városát a németek körülzárták, majd a város visszafoglalták. Kiev harci helyzetében általában újabb előrenhalást eredményezett a német ellentámadás. Tovább dűl a nagy csata Gomel melletti oldalán, valamint Szmolenszki nyugatra és északnyugatra.

A déljáráli arcvonalon még mindig az egyiké a szó. A kölesönös felderítő tevékenységen kívül csak egy helyről jelentettek helyi rohamvállalkozást. Ez a Bagnanótól délnyugatra húzódó német támadások megjavítását tette lehetővé.

Az Égei-tengeren a németek Lerosz foglalása után még négy szigetet vették birtokukba. A dodekaneszzi Szamosz szigetének helyzetét — most a német kezében — a még angol kézen lévő támaszpontot ostromolja — Londonban a szigeteknek tartják.

A pillanatnyi nemzetközi politikai helyzetet talán azzal a megállapítással lehet jellemezni, hogy a szövetségesek csakon egy országot ki akarnak vonni a háborúból, délen pedig beavatkozásra köteleknek egyet. Ilyenformán mind a két oldalon a török helyzet továbbra is nagy figyelemre tarthat számot.

Finnszág és a moszkvai híresztelések

A finn sajtó már E d e n alsóházi bejelentése óta fennen hangoztatja, hogy sem lehet feljelen megadásról. Egyen cáfolják a különböző tapogatózó-

sokról terjesztett legújabb híreket is.

Szjalinnak a vörös forradalom évfordulóján mondott beszéde — mint a helsinki sajtóból kiűnik — igen érzékenyen érintette a finnek. Bár Sztalin nem tett kifejezetten említést a feltéjlen megadás követeléséről Finnország irányában, finn politikai körök sietnek megjegyezni, hogy „a hallgatás még nem biztosíték.” Utalnak arra, hogy Sztalin a forradalmi évfordulón elsősorban nem a külföldhöz, hanem az orosz néphez szólott.

Berlin a Finnországról szóló híresztelésekről

Berlinben az „idegháború” tüneteinek minősítettk azokat az ismételen felmerülő híreszteléseket, hogy Finnország békét akar kötni és hogy ebben az irányban bizonyos közvetítések történnék. A Wilhelmstrasse szószólója kedden utalt arra, hogy a szöbaforgó híreszteléseket maguk a szövetségesek is újból és újból megcáfolták. Finnország — folytatta a Wilhelmstrasse hangadója — Európa egyik előőse — mind földrajzilag, mind kultúr-történetileg — a bo'seivismus és az orosz imperializmus ellen folytatott harcban.

A szövetségesek nyilván abban reménykednek, hogy a finn kérdés állandó feszegetésével nemcsak Finnországot i'egésítik, hanem egész Európát is. Nyilván ez a célja a makacsul megismétlődő híreszteléseknek — fejezte be nyilatkozatát a Wilhelmstrasse szóvivője.

A német távirati iroda kiemeli, hogy Észjországbán és Litvániában tiltakozó tüntetéseket rendeztek „Moszkva bekebelezési szándékai” ellen. A német hírforrások rámutatnak arra is, hogy a balti népek készek fegyverrel a kézben sikra szállani jogaik megvédéséért.

A Helsingin Sanomat című finn lap Washington hangulatát ismereti és azt írja, hogy az amerikai közvélemény a moszkvai értekezlet óta egyre hátróztatban állást foglal a balti államok függetlensége mellett. Elképzelhetőnek tartják, hogy az USA, beleegyezett Oroszországnak a balti államok felölt való felügyeletébe, ezzel szemben azonban széles alapon nyugvó közmívelődési autonómiát és önrendelkezési jogot biztosítottak a balti nemzeteknek. Az ily kiegyezéses megoldást — jobb híján — Washington elfogadhatónak találja. Más kérdés — s ez a lényegesebb — hogy mit szólnak hozzá az érdekeltebb nemzetek.

Törökország

A Helsinkiben megjelenő Svenska Pressen című svéd nyelvű lap washingtoni tudósítója szerint a moszkvai értekezlet után várt fontos politikai és katonai események bevezetésének tekinthetők a Finnország és Törökország irányában mutatkozó szövetséges erőfeszítések is. A lap lehetségesnek tart bizonyos meglepetéseket.

A Svenska Pressen egyébként megköszöktetja azt a kijelentést, hogy „az

1943—44. évi tél alighanem az utolsó háborús tél lesz.”

Élénk figyelemmel kíséri Törökország magajartását a román sajtó is. A köztársasági néppárt ülésén elhangzott külügyminiszteri beszámoló visszhangját több bucuressi lap vezetője helyen ismerteti. A Timpul és a Curentul ez alatt a főcim alatt közli a Radio legújabb ankarai jelentését: „A török nép kívül akar maradni a háborún.” A szöbaforgó Radio r-jelentés utal arra, hogy a néppárt újszakai üléséről kiadott hivatalos közlemények még nagyobb bizonyossággal töltötték el a török népet az irányban, hogy fenntartják az ország eddigi politikáját.

Papen jelentéstétele

Az Universal című bucuressi lap berlini különdücsítője behatóan foglalkozik Papen ankarai német nagykövét németországi utjával. Bevezetésül hangsúlyozza, hogy Papen berlini útja a szokásos diplomáciai jelenléstétele keretét nem haladja túl s ezért nem kell szenzációs jelleggel tulajdonítani neki. A nemzetközi közvélemény és Berlin diplomáciai körei mindazonáltal nagy érdeklődéssel kísérik Papen látogatását, főleg azért, mert a moszkvai értekezlet és a kairói találkozó után került sor jelentéstétele Papen berlini útját különösképpen időszerűvé teszik a külföld előtt azok a fényes győzelmek, melyeket a né-

(Folytatás a 2. oldalon)

Szökés

Írta: MÁRÉK ANTAL

Az asszony elfulladtan érkezett a kórhoz.

„Juliusi este volt, nagy fekete szőnyeg tet a föld s millió táncoló kis lényvel te az ég. Hód nem jött az égre, utszéli kórok rémitgettek, apróska zajok szüggatták. Lépése alatt hajladzó füalak összeszegtak, amikor édes asszós alakja elviharzott a parti fűzesek mellett elhuzódó gyaloguton.

Az asszony szivében forrt az indulat. „Enekülni...! Otthagyni azt az embert, kit szeretett s akiől félt is egyszerre. szigeten csak a révészsre számíthatott ost, az öreg Harcsa bácsira. Pipája entjánosbogarát már messziről észrelette. Felindultan érkezett a csónakhoz. Jó estét! Kérem vigyen át a másik partra.

Az öreg meg sem moccant. Az asszony rémülten nézett rá. Deredt szívvvel azt hitte hirtelen, hogy hat.

— Harcsa bácsi! — kiáltott rémülten. — Tessék! — riadt fel az öreg.

— Vigyen át engem gyorsan — már odelt lefelé a meredek partra vajt lépőfokon.

Az öreg nem válaszolt, csak ült morlatlanul csak éppen a pipája fénylett ősebben.

Az asszony idegesen topogott apró lábával.

— Nem érti, Harcsa bácsi, még ma kell jutnom a másik partra.

— Az lehet — bölintott az öreg s várt. — Az Istenért, mire vár? Miért nem mozdul?

Az öreg kivette a pipát a szájából, aztán megszólalt.

— Az urra.

— Értse meg, az ur nem jön, csak én megyek át a tulsó partra.

— Az ur nem jön? — hitetlenkedett az öreg.

— Nem.

— Az nem lehet.

Szent Isten, ha az ura észreveszi, hogy eltűnt, keresni fogja. A szekrényajtót a nagy sietségben nyitva felejtette. Amilyen gyors a szeme, egy-kettőre észreveszi a szökését. S jön nagy gyerekes lépéseivel a part mentén, tudja jól, hogy csak erre szökhetett ilyen késő este s a szeme kísüli ha itt találja.

— Nem várhatok — szólalt meg újra kétségbeesetten és sírásra állt s szája. A víz felől friss szél kerededett, vékonyka ruhájában fázott. A tulsó part felől vonat fűttye szállt a levegőben, talán éppen az ő vonata érkezik.

— Tessék beülni! — mondta az öreg s helvet csinált az asszonynak.

Fázósan összehuzódott az ülésen és várt.

De az öreg csak ült tovább moccanás nélkül. Két hatalmas bakancs mozdulatlanzkodott a csónak alján. Akkor bűnt elő a hold s megvilágította cserzett, évszázados, mozdulatlan arcát. Isten markában árváskodó szerény öregzet ülnek így, megszagattott ingben, foltra folt

nadrágban.

A víz naikan ringatta a csónakot. Az asszony lazosan, könnyes szemmel ült a keskeny deszkapadon. Újra megdidergett. Félt.

Az öreg szolt most reszketős hangon: — Régen ez nem ment ilyen könnyen, tekintetes asszony.

— Micsoda? — riadt fel gondolataiból az asszony.

— Hát az, hogy így eccerre otthagyja asszony az urát.

— Maga azt nem érti, Harcsa bácsi — türelmetlenkedett az asszony. — Maga csak vigyen át engem a tulsó partra, a többivel ne törődjék. Indulhatna már, ilyen későn ugyse megy át már senki.

— Hát én nem is értem, az igaz. Fejetejére állott a világ, tekintetes asszony. Mert nézze csak, volt azelőtt is baj asszony meg az ura között, csak hogy nem futottak szét az első kemény szóra, mint a kerge nyáj.

— Dehát honnan tudja, hogy én otthagynom az uramat?

— Volt ez már máskor is, tekintetes asszony. Vittem én innen a villákból más asszonyokat a tulsó partra. Olyik is volt, akit a tulsó parton várt már egy idegen férfi. Olyik is volt aztán, aki másnap reggel már itt ült a part szélén, aztán ugyancsak siettetett engem.

— Harcsa bácsi nézze, erre most nincs idő. Nem mondhatok el magának mindent, hogy megértsen engem. Csak arra kérem, vigyen innen, mert én ezt az életet nem bírom tovább. Vigyen gyorsan, az Istenért. Tízszerezen megfizetem az árát.

— Csak ecceres fizetség jár — szolt az öreg s bajodni kezdett az evezőkkel.

Az asszony a parti fűzeseket nézte. Enyhe pirégette az arcát most, hogy indulnia kellett. Kicsit fájni kezdett a szíve. Esti sétákra gondolt a part mentén, csendes holdfényes estékre meg éjtszakákra, fiatalos csókokra. Istenem mi ez? Hetek óta gondolt a szökésre, gögös, egészséges ember — nagy, gyermekes mozdulata mellett is — az ura egészséges fogaival szinte beleharap a világba, amikor nevet... nem, nem bírja... és mégis, mintha most fájna a szíve néhány röpke pillanat óta.

Jaj! Lépések koppannak hirtelen a villasor felől. Elállt a szivverés. Az evezőlapátok már megmerültek a vízben, a csónak mozgásba jött, amikor a parton fedetlen fóvel megjelent az ura.

Jött, mint a végzet, megnövekedetten, lassu vízbe nyuló árnyékkal maga előtt, aztán lelépelt a partbavájt lépőcsón. Az öreg egy-két evezőcsapással már újra a partra futott a csónakkal.

— Istenem — sugta reszketősen az asszony.

Aztán pillanatok alatt már az ura emelte ölébe s vipte ringó lépésekkel visszafelé. Az asszony sikoltani akart, de hang nem jött a torkára. Rémülten fogta át az ura nyakát, érezte, hogy száll, száll a holdfényes estében a fűzesek között. Lehunyta a szemét, érezte, álmós lesz egyszerre. Nem mert az urára nézni, csak lorva lesett ki rá félig lezárt szempillái fölől.

A férfi csak ment vele, nézett maga elé, komor volt és féltelmes.

megek az Égei-tengeren aratják, — állapítja meg az *Universul* különtudósítója, majd utal arra, hogy a dodekaneszi Lerosz szigetének bombázásában az angol közvélemény nemcsak az égei-tengeri angol katonai pozíciók felszámolására irányuló tényét lát, hanem hangsúlyozottan politikai jelentőséget is tulajdonít neki. A *Daily Mail* azt írja, hogy a németek megmútták, mily erőket vehetnek harcra, amikor arról van szó, hogy hatást gyakoroljanak Törökországra és a Balkánra. A *News Chronicle* szerint a törökök alap-

san meg fogják gondolni, beléphetnek-e a háborúba a szövetségesek oldalán. A *Times* megjegyzi, hogy a Dodekaneszben Angliát ért vereség egyben a brit diplomáciai veresége is és az angol kudarc alkalmat ad Törökországnak bizonyos kérdések felvetésére. — Berlinben mindezzel szemben azon a véleményen vannak, hogy nem Németország volt az, aki szőnyegre hozta a moszkvai értekezletnek Törökországra való befolyását, hanem mindig az angol közvélemény tarotta felszinen ezt a kérdést. Ezért Berlin nyugodtan megvárja a kairói értekezlet befejezését és nem

vont le szenzációs következtetéseket, — hangsúlyozza az *Universul* berlini munkatársa, majd befejezésül ezeket írja: — Berlini körök mindenkor kinyilvánították azt a meggyőződésüket, hogy az 1941 június 18-án Pápen nagykövet és Szaracsoglu akkori török külügyminiszter, Törökország jelenlegi miniszterelnöke között létrejött megegyezés mindkét ország érdekeit oly mértékben szolgálja, hogy bármily angol részről történő aknavetési kísérlet ebben a vonatkozásban eredménytelen maradna. (— r).

lamint a parlamenti vitarendszer kedvét a néppárt által kijelölt függetlenségi csoport is — mint ismeretes — egyhangúlag jóváhagyta a kormány külpolitikáját. Ezzel a hetek óta tapasztalt háborús pszichózis a török fővárosban teljesen megszűnt. A párt-értekezlet igen hosszú vita során megtárgyalta és megvizsgálta a háborúba lépés kérdését és végül a hadbalépés mellett érvelf képviselői meggyőzése után az értekezlet csatlakozott a kormány állásfoglalásához, úgy, hogy a pártértekezlet is a nem hadviselés mellett döntött. Megállapítható ezek után, hogy Törökország elvetette mindazokat a javaslatokat, amelyeket Edegn angol külügyminiszter Kairóban Menemencoglu török külügyminiszternek tett a háborúba lépés, illetve traciál támaszpontok átengedése, vagy más hadászati előnyök nyújtása tekintetében Törökország természetesen ezután is éber figyelemmel kíséri a nemzetközi helyzet fejlődését és a háborút amely most már határai mentén dúl. Fegyveres ereje készenlében tartásával minden pillanatban kész az ország biztonságáért érdekei szempontjából a legalkalmasabb politikát követni.

Jelentéseink a harcok területeiről

Tekintélyes a német hadiszákmány Zsitomirban és a többi visszaszerzett területen

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harcra a nagy Dnyeper-kanalyarubában és Cserkasszinál tegnap csak helyi jelentőségű harcok voltak.

Kiev harci körzetében az ellentámadásra indult német hadosztályok a Szovjet szivós ellenállása és a súlyos időjárás, valamint terepviszonyok ellenére tovább törtek előre. A szovjet csapatok több heves tehermentesítő támadása meghiúsult. Az ellenséges csapatok által néhány nap előtt elfoglalt Zsitomir városát a német csapatok körülzárták és tegnap rohammal visszafoglalták. Zsitomir városban, valamint a visszaszerzett többi terep megtisztítása közben a német csapatok számos foglyot ejtettek és teleteljes hadiszákmány birtokába jutottak.

Gomel mindkét oldalán tegnap is elkészenedten folyt a harc. A városról délnyugatra a kemény harcok még folyamatban vannak. Gomeltől északra azonban a szovjet csapatoknak nagyszámú csatarepülővel támogatott áttörési kísérletei meghiúsultak és a helyi betöréseket a német csapatok ellentámadással megfiztították.

Szolenskijől nyugatra és északnyugatra az ujonnan harcra vetett erős csapatokkal támadó szovjet közeleket tegnap ismét véresen visszaverték. Az ellenséges támadások részben már a német arcvonal előtt összeomlottak az összpontosított elhárító tűzben.

A Neveltől délnyugatra levő betörési helyen helyi jelentőségű harcok voltak.

A délnyugati arcvonalon élénk kölcsönös tüzéségi és felderítő tevékenység volt. Mignantól délnyugatra a német csapatok egy rohamvállalkozása révén az állások megjavulását sikerült elérni.

A Földközi-tenger keleti részén a német légiőrt megáradott egy ellenséges flottaköteteket és bombatalálattal egy cirkálót, valamint egy rombolót súlyosan megrongált.

Ellenséges repülőkötelékek nappal a német nyugati határai, ójszaka pedig a birodalom nyugati területe fölé repültek. Bombázásuk következtében károk és veszteségek támadtak. Ott 7 ellenséges repülőgépet, az Atlanti-óceán fölött pedig további 2 ellenséges gépet a németek lelőttek.

Német bombavető repülőgépek az elmúlt éjjel ismét bombázták egyes célpontokat London területén.

A nagy csata még nem érte el tetőpontját

Berlin. (Ep). A keleti harcra a Dnyeper közepi folyásától nyugatra dúló nagy csata tetőpontját kétségkívül még nem érte el. Mindkét oldalról állandóan új erőket vetnek harcra és ezenkívül még tovább, tartalékok is rendelkezésre állanak. A Szovjet — miként a hét első felében, — csütörtökön is arra törekedett, hogy a betörési helyet a Pripjet irányában kiszélesítse, más részről viszont a német nyomás is változatlanul érvényesült a Vatulín-hadsereg aéli szárnya ellen. A harcokat a mozgó háboru-

jellemzi, gyorsan váltakozó támadásokkal és ellentámadásokkal. Ha a szovjet csapatok Korosten körzetében további területnyereséget értek el, ugyanakkor a német támadások Fastov és Zsitomir között egész sor szövésen védett helységek elfoglalásához vezettek. A Szovjet a Dnyeper-harcokban Perisjav és Cserkasszi között több helyen kísérletet tett a folyón való átkelésre, de mindegyik visszaverték. Ezzel a Szovjetnek nyilván az volt a szándéka, hogy a déli és északi irányban előretörő német erőket a keleti oldalán megtámadja és ezzel a Vatulín-had-

Lengyel katonák átértékelése az oroszoktól a németekhez

Berlin. (DNB). A szovjet csapatok egy nagy támadása alkalmával, amelyet Szolenskij körzetében indítottak, Lenino községnél a „Tadeusz Kosciuszko” nevű lengyel légiő egyes részei, rövid harc után zárt tömegben a német vonalakhoz szaladtak át. A lengyel légiőt ebben a hadműveletben először vetették harcra. Hatszázal több lengyel katona volt, aki otthagya a szovjet csapatokat s átszaladt a németekhez.

Kiekheber-Schmidt német haditudósító jelentése szerint a lengyel katonák legnagyobb részét 1943 év májusában egy lengyel hadtest alakításába vonták össze, amelynek az lett volna a feladata, hogy a szovjet hadsereggel együtt vonuljon Varsó ellen. A németekhez átszaladt lengyel katonák közül többen részletesen elmondták szovjetországi élményeiket. A német haditudósító előtt az 1925-

sereg bal szárnyának tehermentesítést hozzon.

A keleti arcvonal középső szakaszán a heves és váltakozó harcok a Sosh folyó és a Dnyeper között a Reozsa—Gomel vonalon nem esőkkenő hevességgel tartanak, míg Gomeltől északra az ellenséges nyomás tovább emelkedett. Az Orsha—Vitebszk—Nevel szakaszon a számbeli túlsúlyban levő ellenségek a Szolenskij—Minszk vasutvonal mindkét oldalán indított frontális áttörési kísérletei meghiúsultak és közben a Szovjet rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett.

Az oroszoktól a németekhez

ben született Constantin Vasilenko is nyilatkozott, aki 1939-ben és 1940-ben mint állítólagos antiholsevista propagandista szovjet fogságban volt és egyik fogházából a másikba hurcolták. Öt hónapot az egyik börtöncellában a legborzalmasabb körülmények között töltött. Csak alóruha volt rajta és a cella köpadóján csak guggolva állhatott. Ezenkívül a cellán átvezető csőből állandóan vízecsapok hullottak testére. A súlyos szenvedései nyomai most is világosan láthatók a 18 éves fiatalember sápadt arcán. Őt is besorozták 1943 júniusában a lengyel hadosztályba, ahol a harcra megragadta az első alkalmat, hogy átszökjön a németekhez. A lengyel katonákat a német vonalak felé való szökésük közben a szovjet tüzéség lötte és csatarepülőket vették őket üldözőbe.

A politikai arcvonal

Jóváhagyták Catroux javaslatát a libanoni válság gyors megoldása ügyében

Lisszabon. (Rador). A brit hírközvetítő szolgálat jelenti: Mint egy francia szövívő kijelentette, az algéri francia nemzeti felszabadítási bizottság jóváhagyta Catroux tábornoknak a libanoni kérdés gyors megoldása érdekében előterjesztett javaslatát.

Washington Libanon teljes függetlensége mellett

Lisszabon. (Tp). Az Exchange Telegraph értesítése szerint Hull amerikai külügyminiszter tegnap kijelentette, hogy az amerikai kormány közlést juttatott el az algéri francia felszabadítási bizottsághoz és abban Libanon teljes függetlenségének biztosítása mellett foglalt állást. Az Egyesült Államok beiruti képviselői Algériába utaztak, hogy a francia bizottságnak megfelelő előterjesztést tegyenek.

KAIROBAN A RENDŐRSÉG RALÓTT A TŰNETŐKRE

Genf. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A *Daily Sketch* című angol lap értesülése szerint Kairóban a rendőrség és a tüntetők között több ízben fegyveres összeütközésre került sor. A tüntetők a gaulleisták libanoni eljárása ellen tiltakoztak. A rendőrség rálótt a tüntetőkre. Eddig három diák halálát jelentették. A tüntetésre annak ellenére került sor, hogy Nahasz pasa, egyiptomi miniszterelnök szigorúan megtiltotta a lakosságnak a libanoni helyzet ügyében való nyilvános fellépést. A tüntetés

korán több ízben lehetett hallani ezt a felkiáltást: „Le Franciaországgal!”

A TÖRÖK NÉPPÁRT A NEM HADVISELÉS MELLETT
Ankara. (Tp). Törökország egyetlen politikai pártja, a köztársasági néppárt, va-

A németek a Vatikánba szállítják a Szentek itáliai műkincseit

Róma. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A Szentek mértékadó forrásból származó közlés szerint a Vatikánváros és a német hatóságok között megállapodás jött létre arra vonatkozóan, hogy a Szentek tulajdonát képező és Olaszország területén levő valamennyi művészeti alkotást, kódexeket és egyéb műkincseket a német hatóságok összegyűjtik és a Vatikánvárosba szállítják.

A vatikáni muzeum helyiségeit, melyek jelenleg zárva vannak a nyilvánosság előtt, erre a célra készítik most elő.

Cáfolják Pétain lemondását

Bucuresti. (S.P.P.). A Reuter brit hírirodásnak oly értelmű jelentést terjesztett, hogy Pétain tábornagy lemondott a francia államfői tisztségről. Német politikai körök erre vonatkozóan, a hozzájuk intézett kérdésre válaszolva kijelentették, hogy a Reuter e híre teljesen alaptalan.

HAZAFIAS TŰNETESEK A BALAI ÁLLAMOKBAN

Reval. (Rador). A német távirati iroda jelenti: Észtországban nagy tüntetések voltak. Sztalinnak Észtország bekebelezésére vonatkozó nyilatkozata ellen tüntettek. Dünaburg. (Rador). A lettországi Dünaburgban (Daugavpils), valamint Lettgallen vidékén heves tiltakozó tüntetések voltak Sztalinnak ama szándéka ellen, hogy Lettországot a Szovjetunióhoz csatolják. A függetlenségi évforduló alkalmából hatalmas tömegek gyűltek össze a hősök sírjainál és tiltakoztak Moszkva céljai ellen.

Legújabb

Külön törvényszék ítélkezik a fasiszta nagytanács 19 tagja fölött

Milánó. (Rador). A német távirati iroda jelenti: A legközelebbi jövőben megalakítják azt a külön törvényszéket, amely ítélkezik majd a fasiszta nagytanács azon 19 tagja fölött, akik a fasiszta párt július 25-iki nagytanácsi ülésén aláírták azt a javaslatot, amelyet Grandi terjesztett elő és amely Mussoลิน ellen irányul. A különleges törvényszék 9 tagból fog állni és abban a fasiszta milícia több tábornoka, magas rangú bírál, főtisztviselő és néhány kipróbált fasiszta élharcos vesznek részt. A fasiszta nagytanács közben elmentült vagy nem található tagjait in contumaciam ítéli el.

Róma. (Tp). A fasiszta nagytanács 19 tagja közül, akik fölött majd ítélkezik, Ciano volt külügyminiszter, Gianetti volt tesületügyi miniszter, De Bono tábornok és Marinetti fogságban vannak. A többiek ezek között Grandi is, részben nem voltak megtalálhatók. Valószínűleg november végén, vagy december elején kezdi munkáját a külön törvényszék, amely a bűnösöket vagy halálra, vagy börtönbüntetésre ítéli, va gyomukat elkobozza és polgári jogaitól megfosztja őket.

A távolkeleti háboru eddigi legnagyobb légi ütközete zajlott le Rabauli körzetében

Tokió. (Rador). A Domej japán hírirodásnak jelenti egy japán támaszpontról: Rabaul körzetében most folyt le a nagykeletázsiai háboru legnagyobb légi ütközete. Ebben az összecsapásban a japán jengerészet vízirepülőgép-alakulatai, a velük szembeállt 230—240 észak-amerikai repülőgép közül kétszázat lelőttek. Valószínű, hogy további 27 repülőgép is elpusztult.

CORSO-MOZI, Arad
Vasárnap matiné. 11:30-kor
60 lejes
egy-ékes helyárrakkal, számozott jegyekkel. Jegyelővétel májól kezdve
Ireg. Nr. 9616-9179.

Repülő! Lepülő! Jepülő!

— Gyerekek, ha megnőtök, mi akartok lenni? — kérde a kiránduláson zsidongó, csiripelő apró-gyereksapatot.
A sok fölzengő, repeső gyermekhang lekendézve egyszerre bont szárnyat:

- Repülő!
- Lepülő!
- Jepülő!

És a kezek is már madárszárnyakként fellebegnek, verdesnek hozzá, majdnem fejröppennek a réi megsárgult füvéről. Jőformán minden gyerek repülő akar ma lenni, még a leislányokat is alig véve ki. Mi még ekkora korunkban általánosan lovaskatonákt akarunk lenni, néha gőmozdonyvezetők; félemlerőtől ezelőt a gyerekek autóvezetőinek kíváncsiak. Nagyjából be is teljesedett a kívánsága mindenki nemzedéknek: mi, idősebbek a világháború katonái, meg gép mellé került ipusok lettünk, fél nemzedékre rá általános let a életben a soffortípus, most pedig azt olvasom egy katonás leül földi pedagógus cikkében, hogy a legifjabb nemzedéket, mind katonái, mind békebeli éleje követelményei végett, kivétel nélkül rá kell nevelni a repülésre, kezdve az ejtőernyőtől leugráson s a vitorlázórepülésen s folytatva a repülés mind felsőbb iskoláin, hiszen a most még selypítő nemzedék békebeli s katonái élejtében már a repülés majdnem olyan általános lesz, mint régebben a gyaloglás.

Ezek jutnak eszembe, ahogy a zsidongó, egyetlen kérdésére is már követelőző várakozó gyermeknépséget nézem. Há! lássuk, hogy is állunk csak:

- Mi akartok há: lenni?
- Repülő!
- Lepülő!
- Jepülő!

Van kilencven százalék, aki repülő akar lenni. Kíváncsian odamegyek egy kissé félrehúzódtabb étves apróság-hoz, aki nem jelentkezik repülőnek.

- Há! je meg mi akarsz majd lenni?
- Csak sügva hajlandó megmondani:
- Bótos.

— Az is okos dolog, a kereskedői pálya. Aztán miért?

Tartózkodón vall: hogy annak minden van, sok pénz: kap az emberektől s pénzért minden jót lehet venni. Azt hiszem, máris irányításokat kapott a gyerekek holmi öregektől. (T)

— Adventi bűnbánati hét. A timișoara-i-temesvári református egyház a november 21-től kezdődő héten naponta délután 5 órakor ádventi bűnbánati ájtatosságot tart, amelyre szeretettel meghívja az egyház presbitereit és híveit. November 28-án, jövő vasárnap, urvasoraosztás lesz.

— December 1-én megdrágul az arad-hegyaljai vilamos személyszállítási díj-szabása. (Saj. tud.) Megirtuk, hogy a hivatalos lapban megjelent minisztertanácsi naplóval engedélyezték az arad-hegyaljai helyiérdekű villamostársaságnak, hogy a személy- és teheráru-díj-szabást hatvan százalékkal felemelje. A villamostársaságtól kapott felvilágosítás szerint egyelőre csak a teheráru-díj-szabást emeljék, míg a személyszállítás december 1-től drágul.

— Villanyárammal hajtott készülékek tulajdonosainak figyelmébe. (Arad.) Arad város vezetősége felszólította a villanyárammal hajtott készülékek, villanymotorok stb. tulajdonosait, hogy minden szerdán délután 4—5 óra között, amikor a román rádióadóállomások az fűtés részére sugároznak műsort, ne használják villanykészülékeiket, vagy ássák el őket különleges szűrőkészülékkel, hogy a rádióvető ne zavarják. A engedkezés ellen vétő személyeket szigorúan megbüntetik.

Nov. 22, hétfő
R. k.: Cecilia
Protest.: Cecilia
Ortod.: Filemon

Kapfelte: 7 ó. 13 p.
Japny.: 16 ó. 18 p.
A nappal hossza:
9 óra és 5 perc

A Déli Hírlap megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével. Timișoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: L. Pinta Brătianu 2. Távbeszélő: szerkesztőség 50-78, kiadóhivatal 28-10.

Előfizetési ár a lap házkhoz való kézbesítésével vagy postán küldve: egy hónapra 140 lej, három hónapra 400 lej. Egyes szám ára 5 lej. Az edző előfizetők, hirdetések és felszólalások Reclama hirdető-irodájában, Motăna-utca 6. Távbeszélő: 17-11.

— Az államvezető hitvese Ada-Kaleh szigetén. (București). Antonescu Ion tábornagy-államvezető hitvese — mint a Rador jelenti — az elmúlt napokban meglátogatta a társadalomsegélyző bizottság több mehedintimogyei, ada-kalehi és orsovai tagozatát. Az államvezető hitvesének kíséretében volt a többi között Goga Octavian özevegy, valamint Tomescu Petre egészségügyi miniszter és Radu Cornel miniszterelnökségi államtitkár.

— Halottak vasárnapja. November 21-én, az egyházi esztendő utolsó vasárnapján — halottak vasárnapján — a timișoara-temesvári evangélikus templomban délelőtt 11 órakor gyászistentiszteletet tartanak a halottakról való megemlékezéssel.

— Néhány nap múlva minden kereskedő megfelelő cukorkészlettel rendelkezik. Timișoara-Temesvár város közéleti szolgálata a cukor árusításának szabadbáttételével kapcsolatban, felhívja a közönség figyelmét, hogy a kereskedőknek cukorral való ellátására megfelelő idő szükséges. A vásárló közönség ezért ne rohanja meg a kereskedőket s eleinte mindenki csak annyi cukrot vásároljon, amennyire éppen szüksége van. A közéleti szolgálata a kereskedőket viszont arra figyelmezteti, hogy úgy osszák be a készleteket, hogy tényleg mindenkinek jusson. A cukor elegendő mennyiségben áll rendelkezésre s éppen ez volt az oka annak, hogy az árusítást szabadbáttették. Mindössze arról van szó, hogy néhány nap szükséges ahhoz, hogy a mintegy 300 timișoara-temesvári kereskedőt a raktárak megfelelő cukormennyiséggel ellássák. A városi közellátási szolgálat közgei továbbra is figyelemmel kísérik a cukor-árusítás kialakulását. Azokat a kereskedőket, akik megtagadják a cukor árusítását, csak azért, hogy másoknak nagyobb mennyiségeket adhassanak el, valamint azokat a vevőket, akik magatartásukkal a közönség körében a hatóság intézkedések iránt való bizalmatlanságot keltenek megbüntetik.

Keresünk azonnalra szoptató dadát

Jelentkezzék Timișoara III., Lahovary-tér 1. szám alatt, az udvarban levő műteremben.

— Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tizediknapi húzása. (București). Az osztálysorsjáték ötödik osztályának tizediknapi húzásán a következő számok nyertek nagyobb összegeket: 500.000 lej: 57798; 200.000 lej: 46353; 100.000 lej: 10515 62235; 60.000 lej: 43905 28523 22748; 50.000 lej: 63587 2577; 40.000 lej: 69206 1522 20127 32444 44066; 25.000 lej: 4452 15909 60224 51163 70289 44790 70919 65508 21701 24480. A felsorolaton kívül még több számot húztak ki egyenkint 20.000 lej, 15.000 lej, 12.000 lej és 8000 lej nyeresémmel. A húzás tovább folyik Számhíbkért felelősséget nem vállalunk.

— **DIÁKNAPTÁR.** A napokban Diáknap-tár jelenik meg Nagy József teológiai tanár, az iskolánk színe előtt cikksorozataunk írója és Deák Ferenc főgimnáziumi tanár szerkesztésében. A nap-tárban a diáktör és a diáklány mindent megtalál, amire tanulmánya közben szüksége van. A Diáknap-tár ára 80 lej. Megrendelhető a következő címen: Tipografia Bethlen Aiud. A megrendeléseket a szerkesztők lehetőleg iskolánként egyben kéri.

— Pályázat tanítói állásra. Az aradi román. kat. egyházközség (Brătianu-utca 2) pályázatot hirdet aradi elemi magyar tannyelvi fiúiskolájánál azonnal betöltendő két tanítói állásra. Pályázhatnak teljes képesítési férfi tanerők. A fizetés megfelel az állami fizetésnek.

— Érvényes élelmiszer-jegyek. Timișoara-Temesvár város közéleti szolgálata közli, hogy a november 23-tól 29-ig terjedő héten a 141., 142., 143., 144., 145., 146. és 147. számú kenyér-jegy érvényes. ezen kívül az 5. számú — novemberi — zsirjegy.

Halló, figyelem!

Leközelebb, közkívánatra Timișoara-Temesvárra érkezik a közkedvelt **E. Kratay-cirkusz**

Bővebben a napi újságokban és hirdetésekben.

(*) Orvosi hír. Dr. Szelle Károly, bőrs és nemibetegségek szakorvosa, hazaérkezett. Ismét rendel, Arad, Regele Ferdinand-körút, 31.

(*) Sírkövavató. Néhaj Seiler Imréné, születési nevén Székely Klári sírkövavátása 21-én, vasárnap délután 4 órakor lesz az aradi régi temetőben.

DERÜS KERC.

GYÓGYMÓD

Sárika, a menyasszony, panaszkodik a háziorvosnak:

— Nem tudom, mi az, doktor bácsi, de mostanában mindig viszket, ég az arcom. Mit csináljak ez ellen?

— Borotválkozzni! — feleli a szűkszavuságáról híres orvos.

— Borotválkozzam? En? — kérdi Sárika megüdübenve. Mire a doktor:

— Nem maga. Ó.

KIS ALLOMAS

Egy német egyetemi tanár csikorgó hidegben várakozott a vonatra egy kis állomáson, ahol csak a személyvonatok szoktak megállni. A tanár legnagyobb csodálkozására ezuttal az expressz vonat is megállt és a professzor felszállt. Még a lépcsőn volt a lába, amikor a kálauz rákiáltott:

— Itt nem lehet felszállni, uram! A vonat nem áll meg.

— Rendben van, — felelt a professzor, — ha nem állt meg a vonat, akkor én nem is szálltam fel.

Botrány az éviordalón

Ontárióban nagy ünnepségek közepette tilték meg a minap a lókolbászgyarak létesítésének tízeves fordulóját. Az egész környék összegyülekezett a lélekemelő ünnepségre, a rendezőség pedig az alkalommal zászlók helyett apró lókolbászok-ha: díszítette fel a gyárat és a szomszédos épületeket. Amikor azonban megkezdődött az ünnepség s az ünnepi szónok lelkes szavakban méltatta a jubileum jelentőségét, hirtelen botrány keletkezett, mert a közönség jóévtágyu tagjai megrohanták a lókolbászokkal „felflogozott” épületeket és egy-kettőre felfalták a „zászlókat”.

— **MEGKEZDIK A TANÍTÁST A SIBIU-NAGYSZEBENI FERENCES NŐVÉREK.** A szentferencendi nővérek sibiu-nagyszebeni nevelőintézetének előjárósága ez uton is közli a járvány miatt hazautazott növendékekkel, hogy a tanítás november 24-én, szerdán, reggel 8 órakor ismét megkezdődik. A növendékek hétfőn és kedden térjenek vissza, ha közben ragályos betegségbe nem estek.

— **Selymhernyő-tenyésztők figyelmébe** A selymhernyő tenyésztőinek tudomására hozzuk, hogy a földművelésügyi minisztérium az első osztályú selymgubó klógrammjáért 100 lej jutalmat ad, amelyet a beváltási központok folyósítanak. Timișoara-Temesvár, Freidorf-Szabadsfal, Fratelia-Ujkisoda selymhernyő-tenyésztői a timișoara-temesvári beváltási központ Regele Mihai I-körút 21. szám alatti helyiségében vasárnapon és ünnepnapokon vehetik át a jutalom összegét. Együttal új jelentkezőket is elfogadnak. Az 1944. évi tenyésztésre ingyen petéket adnak a jelentkezőknek, azaz a feltétellel, hogy a gubókat a meghatározott áron az államnak adják át.

— **Mozik műsora.** November 21, vasárnap és november 22, hétfő; **Arad:** Aro: „Kacagj, Bajazzo” (Benjamin Gigli), Corso; „Báró Münchhausen kalandjai” (Hans Albers, Leo Slezak, Leo Werner), Forum; „A boldogság árnyékában” (Maria Mercader, Guido Lazarini), Urgania; „Dora Nelson” (Assia Noris). — **Timișoara-Temesvár:** Apollo: „A két árva” (Alida Valii), Atlantik „Madárfészek” (Péter Franke, Rudolf Stratz), Capitol: „Titanic” (Sybille Schmitz, Monika Burg, A. Nelson, Teodor Loos, Karl Schönböck, Victor Heilberg), Corso; „A borzalmak tanyája”. Thalia: „Az alvólag angyala” (Michèle Morgan, Renée Lefèvre, Michel Simon). — **Fratelia-Ujkisoda:** Fratelia: „Bonaparte küssasszony”, Roxxy: „Tetszik a feleségem?” (Attila Hörbiger, Paula Weesely).

Tanuló! fizetéses! mindenest! jó fizetéses! kis családnhoz azonnal felfogadnak. SZEKERES illatszertára, Timișoara, IV., Carol-körút 6. lnr. No. 386-9761-38.

— **Ügyeletes Gyógyszertárak.** November 21, vasárnap: Arad: Danciu (a megyei kórházzal szemben), Strelcovszky (Avram Iancu-tér). — **Timișoara-Temesvár:** Belváros: Jahner Károly (Libertati-tér), Gyárvaros: Marinescu (Mareșalul Joffre-utca 4), Erzsébetvaros: Sárge, Lahovary-tér), Buzăntvaros: Pildner Steinburg (Dragalina-tér 15), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). — **November 22, hétfő:** Arad: Butta (Avram Iancu-tér), Jankó (Regele Ferdinand-ut 25). — **Bragov-Brassó:** Schneider Hans (Regele Carol-utca 15). — **Timișoara-Temesvár:** Belváros: Irgalmasok (Sf. Ioan-utca 5), Gyárvaros: Sandovici dr. (Dacilor-utca 10), Erzsébetvaros és Józsefvaros: Roxin (Aren-te Sever-tér), Mehala: Corvin (Closca-utca 18). — **Fratelia-Ujkisoda:** Panajotk. — **Freidorf-Szabadsfal:** Bonomf.

A költészet lehetőfinom színei párosulnak az életbrázolás mesterien hű és biztos vona-

Móricz Zsigmond

PILLANGÓ

cimű legszebb regényében

Kapható a fecskés könyveket árusító könyvkereskedésekben. Ára 190 lej. Megrendésnél az árhoz postai költség járul.

Eötvös József báró

1818—1871.

II.

Első regénye A Karthausi Világfájdalmat kifejező én-regény. A francia forradalom felszabadítja a politikailag elnyomottakat, polgári jövedel is teremt, de a fájó sziveket az új polgáriasság sem gyógyíthatja meg. A regény Gusztáv gróf önéletrajza, lényegében a szerző érzelmi világának mélyről tépett felírása. Hatalmas, mindig fájdalmasan áradó líra zeng a regény messze gyűrődő és szétfolyó közműveiben és hasonlataiban. Alig azedhetni össze belőlük a történet. Az általában tulhajtott komorságtól kicsendül végül az a biztató igazság, hogy a szív jósága és a hit ereje az emberi élet legnagyobb támasza.

Tulterhelt és nem-magyarizáló stílusa ellenére szorgalmasan olvassák és idézik. A régebben annyira divatos emlékkönyvekbe a Karthausi-ból irnak emléksorokat és ez a regény az önképzőkori tolforgatók legfőbb cserkészterülete. Péterffy Jenő szigorú bírálata, hogy a regény alakjai akarattalan, ködös típusok, nem változtatt rendkívüli sikerén és hatásán. Annyira kimagaslak ez a regény, hogy utánozni sem merik. Szentimentális regényirodalomunknak ez az egyetlen magas csúcsa.

A falu jegyzőjével (1845) politikai célja van. Ebben a legjobb magyar irányregényben a korabeli megyei közgazgatás és igazságszolgáltatás tarthatatlansága ellen küzd. Bonyodalmas eseményekben, de találó környezetrajzban mutatja be a képzeltbeli Taksony vármegyének a jogtalan parasztság ellen elkövetett erőszakosságait, ma már alig elképzelhető embertelenségeit. Összesűrit minden bárhol felalálható rosszat ebbe a képzelt megyébe. Ló sincs azonban a valóságban minden betegséggel terhelt, csak az állatorvosi könyvek ábráin. Csodálni lehet a főnemesi szerző bátorságát, hogy minden tekintet nélkül vágja nemesi társai szemébe a felháborítóan igazságtalan társadalmi rendszert. Rikító és sötét színeket kell alkalmaznia, mert irányregényről van szó. Tulzással és halmozással kénytelen rákényszeríteni az elméket és szívetek a reform halaszthatatlan voltára. Európa közepén a XIX. század derekán nem maradtak fenn az a társadalmi rend, amelyben a nemesek minden jog, a milliós tömegek pedig minden téher.

Nagy politikai esemény is a 32 éves Eötvös Józsefnek ez a regénye. Németül, olaszul és angolul is megjelenik. Idehaza nem nagy örömet kelt. Az irodalmi bírálata is eleinte alig foglalkozik ezzel a könyvvel. Toldi Ferenc torzképnek tartja Gyulai Pál később szembetűnő, nemesek szép könyvnek minősíti: „A demokrácia jalkiáltása, a fájdalom és guny megolvadt könnye, amely milliók kirját lejezi ki.” Péterffy Jenő zseniáltságnak tartja a Falu jegyzőjét, páratlanul Eötvös József legnagyobb írói dicsőségeinek.

A Magyarország 1514-ben (1847) történelmi regény, de politikai célja van. Az 1514-i Dózsa György-féle parasztlázadás megírásával bizonyítani akarja hogy a tömegek elnyomásából súlyos veszedelmek támadnak a nemzetre nézve. Lokalsmeretes kútfő-tanulmányok és költői ihlet teszi ezt a regényt mindmáig értékessé. Dózsa György alakját történelmi hűséggel jellemzi. Nem az alkalmánosság bajnoka. A török/ellen indulna. Zszen Isten és a király a jelszavak. Am a régi, nagyhatalmu és gőgös nemes ifjak terig sértik az új nemest. Ez és a ceglédi

„botos” Lőrinc, e nemesség ellen féktelenül gyűlölködő pap, a meglodult események sodra ragadja Dózsa Györgyöt a véres lázadásba, amely kétségkívül előkészíti a magyarság első legnagyobb összeomlását: a mohácsi vészt. II. Ulászló tehetetlen és bűnös kora elevenedik meg előttünk. A kor eszméit, mozgató erőit érezzük.

A nővérek-ben (1857) az egymást meg sem értő vagy akaratlanul kinzó házasság életével és a nevelés nagy kérdéseivel foglalkozik. A három előbbi regényhez viszonyítva. A nővérek hanyatlást mutat. Van még Eötvös Józsefnek két regénytörödéke is. Egy gazdasszony levelei és A XIX. század bárói. Ezek és több elbeszélése, amelyeket szerkesztőbarátjai kérésére írt, nem szükségesek Eötvös írói mivoltának megismeréséhez.

Gondolatai érlekes kötet. Mély eszünk az emberi szívről és lélekről, az embert környező egész világról. A gondolkodó Eötvös Józsefet leljük Emlébeszédében is. Ezekben tovább fejleszti a Kölcsey megalapította klasszikus akadémiai szónoklatot. Politikai beszédeit ugyanez a szellem hatja át.

Tudományos munkái közül kimagaslak A XIX. sz. uralkodó eszméinek befolyása az álladalomra című. (1851 és 1857) Hatása nagyobb a külföldön mint

ittthon. Egyszerre jelenik meg németül és magyarul. A külföld legnagyobb szellemi magaslatjait. „Ön próféta volt művének nem egy helyén, — írja Eötvösnek Montalambert — és jövődőlési hazám szabadsága és méltósága kárára rettenetesen beteljesedtek.” Ma nagyon időszerű ez az állambölceleti nagy mű. A főtétele ma van a küzdelmek közép-pontjában: az egyéni szabadság és a közösség viszonya. Szekfu Gyula írja: A géniusz izgatott idegeivel érezte meg és látta kétségbeesve a kor uralkodó eszméinek, a szabadságnak, egyenlőségnek és a nemzetiségnek egymással ellentétes voltát, hogy ebből csak zavarok, véget nem érő háborúk, szociális forradalmak, végül állami abszolútizmus és cészarizmus következnek. A nemzetiségi elv úgy-nyel szétrombolja Közép-Európa államait. A Kasszandra-jóslat annyira igaz, hogy az első világháború lezajlása után is legalább harminc ilyen kérdés vár elmentésére a nemzetiségi álláspont miatt. Erőfeszítéseit előtt, hogy államférfiúi ténykedésében mindenki anyanyelvének az élet egész területén való érvényesüléséért hozat törvényeket, hogy ezzel megelőzze a véres zűrzavart, a mai megsulyosodott helyzetben csodáló tisztelttel és reménykedő hálával kell meghajolnia a XX. század nemzedékének.

Rádió

NOVEMBER 22, HÉTFŐ

Bucuresti. 6.55 Ébresztő, hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13.30 Bajtársi óra. 13.50 Német hírszolgálat. 14. Hírek 14.30 Vidám műsor sebesülteknek. 15.30 Szórakoztató zene. 15.40 Katenák postája. 16.40 Hírek oroszul. 17.58 Diákélet. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Zenekar. 19.10 Zenei alakok. 19.45 Hírek. 20. Férfikar. 20.25 Rádióegyetem. 20.45 Színház. 22. Hírek. sportesemények. 22.20 Zongora, hegedű, cselló. 22.50 Könyv zene. 23.30 Induló.

Radio Moldova. 12. Hangverseny. 12.45 Operatörtrészetek. 13.30 Hírek. 13.45 Zenekar énekkel. 19.30 Gyermekekörusok. 20.30 Szimfonikus költemények. 21. Hírek. 21.15 Opera zene.

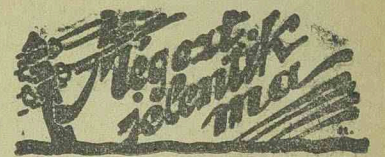
Budapest I. 7.25 Ébresztő, torna, zene. 8. Hírek, 9. Hírek németül, románul, szlovákul, szerbül. 11. Hírek. 11.15 Szalonzene. 12.15 Hanglemek. 12.40 Tátrai képek. 13.10 Postászenekar. 13.40 Hírek. 15. Cigányzene. 15.30 Hírek. 16. Délutáni muzsika. 16.30 Asatásokról. 17.20 Cimbalom-hangverseny. 17.45 Hírek. 18. Beszélgetés egy 14 éves repülőgéppépítővel. 18.15 Szalonbűs. 18.50 Elbeszélés. 19.05 Eső esik csendesen, ének cigányzenével. 19.50 Hírek. 20. Balettzene a Faust-operából. 20.10 Az idő sodrában. 20.20 Rádiózenekar. 21.20 Rádiózenekar. 21.35 Hangverseny. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek németül, angolul, franciául. 23.40 Táncczene. 24.45 Hírek.

NOVEMBER 23, KEDD

BUCURESTI: 6.55 Ébresztő, hírek, reggeli zene. 12.45 Hírek. 13. Zenekari együttes. 13.50 Német hírszolgálat. 14. Hírek. 14.30 Műsor sebesültek részére. 15.30 Könyvi zene. 15.40 Katonák üzenek. 17.58 Fuvózenekar. 18.15 Német hírszolgálat. 18.30 Zenekari játék ének-számokkal. 19. A könyv krónikája. 19.15 Zongora. 19.45 Hírek. 19.50 Német nyelv tanfolyam. 20.05 Rádiózenekar. 20.40 Rádióegyetem. 21. Francia szimfonikus zene. 22. Hírek, sport. 22.20 Szórakoztató zene. 23.30 Induló.

RADIO MOLDOVA: 12. Román zene. 12.20 Könyv zene. 13.30 Hírek. 13.45 Szalonzene. 19. Beethoven-szonáta. 21. Hírek. 21.45 Könyv zene.

BUDAPEST I.: 7.25 Ébresztő, torna, zene. 8. Hírek, zene. 9. Hírek német, román, szlovák, rusz, szerb nyelven. 11. Hírek. 11.15 Szórakoztató zene. 12.25 Hegedűhangverseny. 12.40 Divat. 13.10 Hanglemek. 13.40 Hírek. 15. Táncegyüttes. 15.30 Hírek. 16. Zenekar. 16.30 Gyermekdélután. 17.20 Szalonzenekar. 17.45 Hírek. 18. November, dal, muzsika, vers. 18.35 A Rózsavag opera előadása. Az első szünetben: 19.35 Hírek. 19.40 Csevegés. 20.45 Petőfi Sándorról. 22.10 Film ének a háborúról és a békéről. 22.20 Zenekar. 22.40 Hírek. 23.10 Hírek németül, franciául, angolul. 23.40 Se szó, se beszéd, csak muzsika. 24.45 Hírek.

„KECSKENYAJ” A RAJVONALBAN. (Berlin). A délolaszországi harcokban egy éber német őrszem szokatlan megfigyelést tett. A kemény ágyudörgésbe nyhe kolompzó vegyült, mintha jámbor kecske, vagy tehénnyáj közeledne a háborús terepre vált hegyoldalon. Hamarosan kiderült, hogy a kolompzó igazi volt, de a kecskék nem, mert állig felfegyverzett amerikai katonák legelő nyájnak álcázva próbálták a német állásokat észrevétlenül megközelíteni. A ravasz ötlet életükbe került, mert az éber német őrség tüzeben az álcázott ellenség közeledés véresen összemolott. (NST).

A BOLGAR KORMÁNYZOTANACS UJ KABINETFŐNÖKE. (Szófia). Goranoff Iván követet a bolgar kormányzótanács kabinetfőnökévé neveztek ki. Goranoff az első Filoff-kormányban 1940. februártól 1942. áprilisáig vasútiügyi miniszter volt. (Ep.)

IBN SZAUD FIAI LONDONBAN. (Kairó). Ibn Saud király két fia Londonba érkezett. A két herceg alkalmat talált arra, hogy az arab ügyekről, továbbá a szíriai és libanoni helyzetéről megbeszélés folytatson az illetékes ténnyelökel. Londonban azt mondják, hogy a két herceg látogatásának nincsen politika-jelentősége. (Tp.)

A DONECZI BANYÁK HOSSZU IDÖRE HASZNÁLHATATLANOK. (Stockholm) A Pravda című szovjet lapban Lomov orosz szakértő megállapítja, hogy a Donec-medence bányában körülbelül 30 millió köbméter víz van, ami a Donec-vidék újjáépítését szinte lekiúzdhetetlen akadályok elé állítja. Hogy a bányákat a víztől meg lehessen tisztítani, egy 90 kilométer hosszú, 5 kilométer széles és 3 méter mély tó vizének megfelelő vízmennyiséget kellene kiszivattyuzni. Az újjáépítésnél ez volna a legnehezebb munka, mert tíz évig is el tart, amíg a Donec-bányákból a vizet sikerül majd eltávolítani. (DNB).

KORMÁNYVALTOZÁS VENEZUELABAN. (Caracas). Venezuela új kormányt kapott. A miniszterválság a nemrég kijórt szájk miatt következett be. Az eddigi külügyminiszter, a közoktatásügyi miniszter és a gazdasági miniszter megtartotta ábróját.

VISSZAUTASTOTTAK AZ INDIAI MUZULMÁN-LIGA JAVASLATÁT. (Genf). A brit hírszolgálat jelenti Delhiből, hogy a muzulmán-ligának egy királyi vizsgáló bizottság alakítására vonatkozó javaslatát, a törvényhozó testület 41 szavazattal 26 ellenében elvetette. A javaslat szerint, a bizottság feladata a bengáliai éhínség ügyében indítandó vizsgálat lett volna. (Rador).

ARANYLOPÁS A VILAG EGYIK LEGSZIGORUBBAN ŐRZÖTT ARANY OLVASZTÓJABÓL. (Stockholm). A svéd sajtó közlése szerint a Balidem-társaság Észak-Svédországban lévő aranyolvasztójából öt kilogramm szinaranyt loptak. Érdekes, hogy éppen ezt az aranyolvasztót különösen szigorúan őrzik. (DNB).

Gyermekeknek magyar népmesét!
VITA ZSIGMOND magyar népmese gyűjteménye

A VAK KIRÁLY

Ára 200 lej

Árusítja: Aiud-Nagyenyeden: Bethlen-szövetkezet.
Aradon: Havi Szemle szerkesztősége.

Disztárgyakat,
festményeket,
múrtárgyakat
bizományba átvész
Art-a-frumoasă

Tim soara, Carol - ő n 8 szám.
ing. s. 26-1070-941.

Apróhirdetések

ELADÓK jó állapotban levő 39, 40, 41-es csizmak és bőr lábszárvédők. Mil-schang cipésznél, Timișoara, III., Do-mașneanu-utca 32. (8995)

ELEGANSAN butorozott szoba fürdő-szobahasználattal, központi fűtéssel vagy cserépkályhával kerestetik. Ajánlatokat „Hétezer” jelgére a timișoari kiadóba. (9215)

RAGASZTÓS CSIKOK, ablakra. Narancsok 60/98, 60/125 cm. Rotációs tekercsben 63 és 31½ cm. Natronpapír tekercsben kapható. Dr. Csasznek Fer-dinand, papír-engros, Timișoara, I., Beethoven 3. Tel. 30-41. Nr. inreg. 245/10688/1941.

ELADÓ férfinek való, nagyon finom, fekete télikabát, fekete selyembéléssel. Timișoara, IV., Dimitrie Sturdza-u. 52. 16. ajtó. (4417)

KERESÜNK azonnalra szoptatós dadát. Jelentkezék Timișoara, III., Lahovary-ter 1. szám alatt az udvarban levő mű-teremben.

SZILBUNDA, közepes termetre való, kifogástalan állapotban levő, eladó. Ha-lás, Timișoara, IV., Kütül-ter 1, II. em. 2. (4443)

KONYHÁK, keretek (szelg) ruha-székények, thors-butorzatok (garnitú-rák), íróasztalok, nagy választékban kaphatók „Interior” címk. Timișoara, IV., Kütül-ter 2 (volt Bldariu). Inreg. 320/11378/1942. (4444)

KÉT férfi télikabát, nagyon jó állapot-ban levő, továbbá 1 női télikabát, 40-es féfi részére való csizma, sürgősen eladó. Timișoara, IV., General Dra-galina-ter 10, I. ajtó. 3-4 között. (9131)

PEZSMAHASAT, jó állapotban levő, bundabélésnek való, megvételre kere-sek. Timișoara, Vlădică Bădescu-u. 11. 3. ajtó. Távbeszélő 19-64. (9163)

EGYEDÜLÁLLÓ, jobb nő keres minde-nek bejáró szakácsnő állást. Ajánlato-kat „Jó főz és süt” jelgére a timișoari kiadóba kéri. (9133)

ELADÓ női fekete télibunda, asztrahán-szővet szkunsgallérral. 12.000 lejért. Ugyanott kisebb ívek és új cipőkrém-dobozok. Megtekinthetők 8-12-ig. Kor-mosné, Timișoara II., Virtuții-u. 4. A vasúti állomás mellett. (9081)

ELADÓ három házhely a Hebe-utcában, az Erzsébetvárosban. Érdeklődni a tu-lajdonosnál. Timișoara, I., Bucuresti-u. 8. Távbeszélő 40-32. (4440)

Pullover-kötő nőt, gyakorlati blúz, kerekék azonal munkákra. Címeket a timișoari kiadóba „kézi kötőnő” jelgére kerek.

LEGVEDELMI árkok készítését legol-csőbban vállalom. Timișoara, III., Russu Siranu-u. 20.

„FLACK”-kötőgép és körkötőgép eladó, 7.100, 7/30, 6 kör, különféle kötőű. Vállal-om kesztyűbélés és szék kötését. Timișoa-ra, IV., Fröbl-utca, 63. (9151)

KERESEK azonnalra kifogástalan fodrász-nőt. Jó fizetést adok. Antal Iljés, Timișoara, IV., Preyer-utca, 14. (9152)

BEJÁRÓ takarítónőt keresek a reggeli órákra. Timișoara, III., Vlădică Bădescu-u. 8. szám. Krausz. (9153)

BŐSENDRUFER, rövid keresztthoros zongora eladó. Bővebbet Timișoara, I. Cavaler Iacobici-u. 2, I. em. Délután 2-3 között. (9157)

ELADÓ divatos, nagy szkunsgallér, szép és finom, fekete női télikabát, perzsa gallér-mal 6-8 éves fiu részére való matrözruha, férfi-trencskó, továbbá vadonatiú cipők: 42-es férfi-cipő, bivalybőr, sportcélú, szürke antilopeipő, női 37-39 cipők, stb. Timișoa-ra Regele Mihai-körút, 2, IV. em. 14. Távbeszélő: 52-05. (9156)

Timișoarai Temesvári **CORSO-MOZI** előadások 5. 7. 9. kör TELEFON: 38-95
 Vasárnap és hétfőn utoljára.
 Minden együtt van ebben a fenn kétfélemben:
Borzalmak tanyája
 Izgalom, kaland, csodás tánc, remek ének.
 Jön: Macario!

OLCSÓN ELADÓ: 20 kötet Révai-lexikon, 18 kötet Pallas-lexikon, 19 kötet Osztrák-Magyar Monarchia Írásban és Képpben, 10 kötet Tolnai világtörténet, 50 kötet Képes remekírók, 9 kötet Szilágyi: A magyar nemzet története, 4 kötet Szalay-Baróti: A magyar nemzet története, 5 kötet A magyar szabadságharc története 2 kötet Technikai lexikon, 30 kötet Magyar írók aranykönyvére 20 kötet Herczeg Ferenc munkái, 9 kötet Műveltség Könyvtára, 4 kötet Színházi Lexikon, 2 kötet sport-lexikon, 3 kötet Déryné naplója, ezenkívül különféle szépirodalmi és tudományos német és magyar nyelvű könyv nagy választékban. „DANTE” Timișoara, Carol-körút, 5. Telefon 52-79. Veszünk bármilyen nyelvű könyveket, új magyar könyvről a lezmagasabb árat fizet-jük — Inreg. Cam. Com. Nr. 153, 745-1942. (5374)

GYERMEK-CIPŐT, fehér, 19-20-ast, jó állapotban levőt, megvételre keresek. Timișoara, Carol-körút, 55. 8. ajtó. (9158)

KÉT kötött kabát (dzsemp) egy női kosztium és egy női télikabát jutányosan eladó. Timișoara, II., Dobantiler-utca, 16, 7. ajtó. Megtekinthető 2-6-ig.

GYERMEKISASSZONYT felfogadok fél-napra. Jelentkezni lehet: Dr. Baciú, Timișoara, IV., I. C. Brătianu-u., 28. szám alatt. (9137)

ELADÓ magas termetre való férfi-télikabát és egy pár 38-as női antilopeipő, valamint 12 éves fiúnak való térdnadrág (pumpnadrág) és 2 darab, férfinek való nyulszőr-kal-lap. Timișoara, IV., I. C. Brătianu-u., 37, I. em. 15. (9138)

VÁLLALNAK csecsemőt szoptatásra. Timișoara, IV., Popovici Barcianu-u., 50., 6. ajtó. (9141)

JOBb hárból való, 16 éves fiu könnyebb dél-után: elhelyezkedést keres. Címeket a timișoari kiadóba 16 éves' jelgére kéri. (9143)

GNÉMET halószoba, ebédőszékény, hinta-szék, konyhaberendezés, szék, stb. sürgő-sen eladó. Cím: Rózsa, Timișoara, II., Scollu-u. 20. 3-6-ig. (9144)

ELADÓ vaskályha, dobkályha, téllapát, paplanok, keret (divány), különféle butor. Megtekinthetők d. u. 1-4 óra között. Timișoara, III., Mitropolitul Varlaam-u., 4. (9146)

KORSZTERÜ, teljer halószoba, alig használt és egyéb holmi eladó. Timișoara, V., Cloșca-utca 92. (9148)

ELADÓ angrá-kabát (dzsemp), cipők, bluzok, kosztium, markó-ruha. Timișoara, Miron Costin-u., 3. (9160)

GYERMEKLEANY alkalmazást nyer Timișoara, III., Wilhelm Mühlle-utca 12., 2. ajtó cím. alatt. (9161)

BESSZARÁBIAI perzsa bunda, fekete, férfi-télikabát, gyönyörű csínok vitrine való, eladók. Moldovanné, Timișoara, IV., Iancu Vacarescu-u., 17. Megtekinthető 2-3 köz-ött. (9162)

ELADÓ alig használt, 2 pár 43-as barna, férfi-félcipő. Megtekinthetők Timișoara, IV., Iancu Vacarescu-u., 16, I. em. 4. szám alatt, reggel 8-10-ig, délután 1-4-ig. (9164)

GYERMEKKOCSI mély, sötétkék, eladó. Timișoara, V., Nicolae Bologa-u., 8 (9165)
KEK női bőrkabát, fekete kosztium, egy pár bakancs. 36-os férfi csizma. 42-es, új, to-vábbá fehér vasúgy, matraccal eladó. Cím a timișoari kiadóban. (9166)

KÉT pár fiubakancs, két télikabát, 10-12 éves fiu részére való, eladó. Ugyanott 33-romprészes ruházati szekrényt megvételre keresnek. Ajánlatokat a következő cím alá kerek: Brauch, Timișoara, V., Cetații-körút, 61. szám. (9167)

EGYDÜLÁLLÓ ur keres külsőbejáróu butorozott szobát Timișoara távb. 45-44. (9172)

KÁPOSZTÁS kád, tölgyfa, 2 darab zsíros-bődön, réz mozsár és egy kukorica-daráló alad Timișoara II. kerületi szűők, Campi-na-utca, 37. Autobusz-megálló a román templom közelében. (9168)

ZSAKOK, több-kevesebb hibásak eladók. Kérésék Timișoara, Tudor Vladimirescu-sor, 27. szám. Délután 3-5 között. (9169)

MŰVELT német kisasszony, három nyelvet beszélő, kisebb gyermekhez menne. Cím a timișoari kiadóban. (9170)

TISZTI zubbony: és sapkát vennék. Leitz, Periam. (9171)

DIAKOKKAL való ismétlő-tanulást (korre-petálást) vállalok, román, francia, nyelvet. Cím a timișoari kiadóban. (9174)

SZOBALÉÁNYT december 1-re felfogad-nak. Érdeklődni: Timișoara, Müller Gutten-brunn-sor, 12. Tel.: 50-28. (9175)

TISZTA gyapju, fekete télikabát, ugyan-termetre való, eladó. Cím a timișoari ka-dóban.

LEVELPAPÍR-BOJLITÉK, irattárolókön-figességek nagy választékban, es magoró-papír minden fajában, írószerek és egyéb irodai cikkek legolcsóbb, nagyban való (en-gros) ártan. Helyben telefonrendelésre ha-zaszállítunk, vidékre postai szétküldés után-vétell. Olympia, papír- és írószernagykeres-let, Aurel Hertl, Timișoara, II., Stefan cel Mare-u., 49. Távb.: 15-92. Inreg. nr. 306/11364/1942. (9177)

HELYI ügynő: keresünk jutalékra, Olym-pia, papír- és írószernagykereslet. Timișoara, II., Stefan cel Mare-u., 49. Inreg. Ca-mera de Comert nr. 306 11364/1942 (9178)

JÓ fizetéssel cukrászségédet és inas: keres a Machet-féle cukrászda, Timișoara I., Emin-escu-utca, 5.

ZONGORA, bécsi gyártmány, keresztthoros, rövid, kifogástalan állapotban lévő, eladó. Timișoara, III., Asanesti-ter, 3, II. em. 6. (9179)

PUHAFÁ-halószoba sürgősen eladó. Timișoara IV., I. C. Brătianu-u., 37., első emelet, 15. lakrész. (9139)

EGYDÜLÁLLÓ hölgy nyugdíjas hölgyet keres lakótársnak. Timișoara, II., Cimilitru-lui-utca, 29., 2. ajtó. (9099)

ELADÓ 10-12 éves fiúnak való télikabát, slóitony, trencskó, kovarkó-citony, stb. Meg-tekinthetők 2-4 óra között. Timișoara, III., Oltului-u., 25. Földszint, 1. ajtó. (9207)

ÜGYES kifizetőleányt felfogadnak. Reichelt-féle virágüzlet. Timișoara, IV., General Dra-galina-ter, 9. Inreg. nr. 5720/1931. (9155)

MEGBIZHATÓ, ügyes, fiatal mindenes-t azonnal felfogadnak. Timișoara III., Domnita Balașa-utca, 14. Ugyanott li-ceumi tanulókkal való ismétlő-tanulást olcsón vállalom minden tantárgyból. (9290)

GYÖNYÖRŰ Bösendorfer-zongora, ki-váló angol szerkezetű, rövid, fekete, el-adó Timișoara, II., Traian-ter, 3. Távb.: 52 88. (9180)

KERESÜNK helyi ügynőket Erdély és a Bánság minden városa részére, akik a fűszer- és élelmiszerüzleteket lá-togatnák. Írásbeli ajánlatokat „Tomy” Agentura și Comision, Timișoara, III., Mihai Viteazul-körút, 6. szám alá kéri-nek. Inreg. Cam. de Com. nr. 75/11673/1943. (9135)

EGY pár, 31-es gyermekbalkancs, kifo-gástalan állapotban levő, valamint egy 33-es szandál eladó. Timișoara, IV., I. C. Brătianu-u., 16., 10. ajtó. (9134)

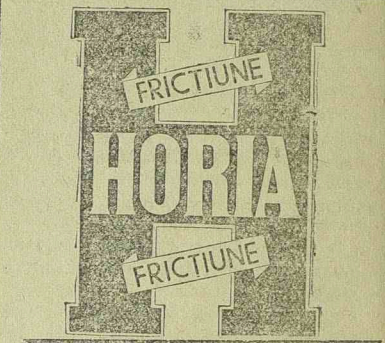
ULTRAVIOLETT dömöklő-gép, vala-mint 185 voltos porszívógép, továbbá hegedű, patefon olesón. Jádó. Timișoa-ra, IV., Fröbl-u., 36., II. em. 25. (4442)

QUARZLAMPÁT vennék. Ajánlatokat a timișoari kiadóba „Sürgős” jelgére ké-rek. (9136)

MINDENEST, esetleg bejárónőt egész-napra keresek, ki főzni tud és kicsit né-metül beszél. Timișoara, Regele Mihai I körút, 9., 5. ajtó. Scudierpark villája. (9106)

KÉT férfiöltöny eladó. Timișoara, III., Odobescu-utca, 16., 2. ajtó. Megtekinthet-ő kecd délután. (9132)

GYÖNYÖRŰ halószoba, Lengyelbutor, eladó. Megtekinthető 9-11-ig, délután 2-4-ig. Távbeszélő 41-40. Timișoara, I., Paulescu-utca, 2, I. em., 5. ajtó. Margi-na-ház. (9096)

FIATAL HAZASPÁR butorozott szobát ke-res konyha- és fűrdőszoba-használattal. Ajánlatokat „Villamostól nem messze” jel-gére a timișoari kiadóba kérének. (9000)
25-ÖS SZAMU, lehetőleg fehér gyermek-hőcipőt keresek használt vagy új állapot-ban. Brașov, Regele Carol-utca, 42. Firma-Sylma. (9100)

IRODAI GYAKORLATTAL tisztviselőni vagy pénztárnoknői állást keresek. Ajánla-tokat „Irodai gyakorlattal” jelgére a timișoari kiadó továbbít. (9200)

ELADÓ egy nagy barokk könyvszekrény, két részeg, egy hangjegyzatal, egy barokk íróasztal, két öblös, mokett fotó, három csillár, egy Schöberl-ágy, egy kecsi asztal-erítő. Megtekinthetők naponta 12-15 óra között. Timișoara, II., Simion Barbutu-utca 11. szám. (9130)

VENNÉK egy fiókos szekrényt (comod), vagy polyázó szekrényt. Fiókkal. Ajánla-tokat a timișoari kiadóba „Gyermekszoba” jelgére kérék.

ELADÓ nagy ebédő-szekrény, fekete márványlappal, részdorny-betétes részeg, nagy bordó-aranyozású kép és képkeret. Timișoara, III., Mihai Viteazul-körút, 6. szám, I. emelet. ( )

EGYSZOBÁS (nem különbejáraltu), butoro-zatlan villalakást kaphat komoly leány, 2-es villamoshoz közel, magánházban, keresztény urisaladnál. Konyahasználat. Azonal beköltözhet, esetleg ellátást is kaphat. Ajánlatot vasárnap délelőttig „1200” jelgére a timișoari kiadóba kérének. (7000)

EGY 3 járatu parasztnalom és egy kő el-adó. Funariu Aurel, Sarmicelaul mare. (8901)

ÜZEMVEZETŐ molnárt keresek. Kádár malom, Tormac. (9017)

ELADÓ alig használt, a legkiválóbb min-őségű perzsa bunda. Külön darabok: sapka, gallér karbantunak, új pézsmánat-bélés, szkunsgz-gallér, alig használt, békebeli, leg-finomabb mosható, plus futószőnyeg, 20 me-ter, fehér fél halószoba, klub-bőr-butorzat, könyvszekrény, puhafa barna szekrény, po-króc, gyapjutarok Megtekinthetők: Timișoara, I., Gen. Grigorescu-u., I. Földszint, jobbra, 4. szám. 8-2-ig. (9115)

SZERDÁN, 2-3 óra között elvesztett a 3-as villamosban. vagy az utcán, a Józsefváros-ban, fekete tokban szemüveg, benne szar-vasbőr. Becsületes megtaláló sziveskedjék át-adni a Déli Hírlap timișoari kiadóhivatálá-ban. (9107)

GYERMEKHŐCIPŐT, 27-29. számút, ke-resek. Timișoara, III., Domașneanu-u. 38. Az utolsó mélyszinti ablakon kell kopogni (9102)